

УДК 004:378.1

СКУЛОВАТОВА Олена, к. психол. н., доцент кафедри психології КНТЕУ

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ

Розглянуто актуальні питання розгортання взаємодії викладачів та студентів у рамках Інтернет-простору. Визначено, що поява та широке розповсюдження мережі Інтернет змінює стиль підготовки до занять, дає додаткові можливості спілкування, відкриває широкий доступ до інформації, але тим самим створює ситуацію перенасичення інформацією, що практично не засвоюється через її обсяг та розпорошеність.

Ключові слова: якість освіти, Інтернет, навчальні технології, соціальний простір.

Скуловатова Е. Интернет-ресурсы как психологический фактор влияния на качество обучения. Рассмотрены актуальные вопросы взаимодействия преподавателей и студентов в рамках Интернет-пространства. Определено, что появление и широкое распространение сети Интернет меняет стиль подготовки к занятиям, дает дополнительные возможности общения, открывает широкий доступ к информации, но тем самым создает ситуацию перенасыщения информацией, которая практически не усваивается из-за ее объема и разобщенности.

Ключевые слова: качество образования, Интернет, учебные технологии, социальное пространство.

Постановка проблеми. Сучасні викладачі під час семінарських та практичних занять постійно стикаються з проблемою впливу глобальної інформаційної мережі. Особливо це стосується дисциплін гуманітарного напрямку, де непотрібно розв'язувати задачі або проводити розрахунки. Звичні традиційні форми підготовки, в яких студент самостійно готує питання, есе, літературний огляд, реферативне повідомлення тощо і виступає з ними перед аудиторією, часто є неефективними через те, що матеріал, який він виголошує, виявляється "скачаним", у кращому випадку, з кількох, а частіше з одного електронного ресурсу. Ще десять років тому студенту для підготовки до заняття необхідно було попрацювати в бібліотеці, переглянути першоджерела, виписати потрібні ідеї, опрацювати та переосмислити матеріал, то тепер достатньо задати параметри пошуку в одному з пошукових сервісів і отримати готовий реферат, повідомлення, статтю, які виконані за всіма вимогами, що не стимулює до самостійної праці, оскільки дає альтернативні і менш витратні способи виконання поставлених завдань. У результаті завдання, що покликані стимулювати

самостійність, творчий пошук, вчити аналізувати матеріал, виявляються недовірливими і призводять до механічного відтворення чужих текстів.

Педагогічна наука та практика не стоять на місці, і викладачі, в свою чергу, шукають шляхи підвищення якості освіти загалом та навчального процесу зокрема. Тому врахування перспектив, можливостей, а також змін, які привносить у сучасну вищу школу всевітня мережа Інтернет, є одним з актуальних завдань педагогіки та психології.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Проблема ролі та значення Інтернету в рамках освітньої діяльності постала разом із глобальним поширенням сучасних комп'ютерних технологій в Україні, тобто їй приблизно дев'ять – десять років. На останні п'ять років припадає період її активного дослідження в рамках педагогічної науки (С. Агапонов, М. Горюнова, М. Лебедева [1], О. Андрєєв [2], М. Бухаркіна, М. Моїсєєва, О. Полат [3], М. Кісіль, М. Нежурина, Н. Опар [4], О. Кущенко [5], Г. Онкович [6], І. Піголенко [7] та ін.), але багато аспектів лишаються маловивченими. У свою чергу, впровадження інноваційних методів освіти викликає загальний інтерес спеціалістів-практиків різних сфер. Методичні розробки та наукові дослідження в цьому напрямі набули значного поширення.

Проблема якості освіти – завжди у центрі уваги педагогів. На рівні філософського узагальнення нею займаються Т. Байбікова, Т. Сиволап [8], Л. Бобух, К. Бобух [9], С. Єрмак [10] та ін. Окремі аспекти забезпечення якості професійної підготовки студентів вивчали В. Безпалько [11], Е. Васильєва [12], Ю. Гусєв, А. Кричевський, В. Грановський, А. Скалон [13], Л. Коновалов [14] та ін.

Метою статті є аналіз впливу мережі Інтернет на якість вищої освіти в Україні та визначення можливих засобів запобігання негативним наслідкам його широкого використання у навчальному процесі.

Результати дослідження. На сучасному етапі розвитку інтернет-технологій багато освітніх завдань виявились винесеними у віртуальний простір. Передусім, це технології дистанційного навчання, відносно нової, але популярної форми, що відкриває широкі можливості для студентів та дозволяє значно зменшити витрати на підготовку спеціалістів. Цей тип навчання містить і ряд недоліків, пов'язаних з ускладненням контролю якості. У цій статті недоцільно на них зупинятися, оскільки ці технології перебувають ще в процесі розвитку і потребують окремого пролонгованого фундаментального дослідження. У центрі уваги даного дослідження – вплив Інтернету на якість класичних форм навчання.

Якість освіти – питання з багатовіковою історією. Воно піднімалося ще такими мислителями Стародавньої Греції, як Платон та Аристотель. У його визначенні досі не існує однозначності. Безпосередньо проблема якості освіти в сучасному її розумінні почала підніматися з кінця минулого століття. Так, деякі російські дослідники (Л. Громова, С. Трапїцин та В. Тимченко) пропонують об'єднати

існуючі визначення якості освіти в такі групи: якість як абсолютна оцінка; якість як властивість предмета, об'єкта, явища; якість як відповідність призначенню; якість як відповідність вартості; якість як відповідність стандартам [15; с. 22–24]. М. Кісіль та Н. Опар, аналізуючи проблему визначення "якості освіти", дійшли висновку, що "якість вищої освіти – це рівень відповідності різноманітних аспектів вищої освіти системі прийнятих вимог, соціальних норм, державних та міжнародних освітніх стандартів та їх здатність задовольняти потреби громадян та суспільства в цілому" [4; с. 159–160].

Американські вчені Д. Коблі та М. Уїтт визначають такі критерії якісної освіти: суб'єкти навчання – здорові, отримують належне харчування, готові брати участь в освітньому процесі та навчатись за підтримки сім'ї і суспільства; освітнє середовище – здорове, безпечне, забезпечене необхідними ресурсами і сприятливими умовами; зміст освіти, який відображено у відповідних навчальних програмах і матеріалах, сприяє оволодінню базовими знаннями, вміннями і навичками, а також знаннями в таких сферах, як гендер, здоров'я, харчування, подолання хвороб, світове співіснування; навчальний процес спрямований на розвиток і формування особистості; результати включають знання, вміння, особистісну позицію, пов'язані з національними завданнями у галузі освіти та позитивною участю у суспільному житті [16].

У широкому розумінні якість освіти розглядають як ряд системно-соціальних якостей і характеристик, які визначають відповідність системи освіти прийнятим вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам [4; с. 160]. У вузькому – як перелік вимог до особистості, освітнього середовища й системи освіти, що реалізує їх на певних етапах навчання людини, і якому відповідає певна сукупність показників [17]. У сучасному світі якість освіти відносно системи освіти, окремих освітніх закладів, кожного суб'єкта освіти, всіх зацікавлених сторін виступає як "лакмусовий папір" соціальної стабільності суспільства і гарантія його динамічного розвитку [15; с. 28].

Питання якості освіти нині активно обговорюється на державному рівні: "поліпшення якості освіти та рівний доступ до неї є одним з головних завдань сучасної державної політики в галузі освіти, національним пріоритетом і передумовою національної безпеки держави, умовою реалізації права громадян на освіту" [18]. На сайті Міністерства освіти і науки України опубліковано документ під назвою "Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки" [19], який підкреслює значущість цього питання, що обумовлено геополітичною конкуренцією між країнами, зокрема в царині інтелектуальних ресурсів, адже у високотехнологічному інформаційному суспільстві якість освіти є головним аргументом у забезпеченні такого рівня життєвої і професійної компетентності людини, розвитку людського потенціалу, який би задовольняв, насамперед, потреби особистості,

суспільства і держави [17]. Крім того, активна політика України з приєднання до Болонського процесу також сприяє актуалізації питання якості освіти.

У вивченні проблеми, яка розглядається, можливо виходити з двох основних критеріїв – рівня отриманих знань, вмінь та навичок і професійної компетентності випускників ВНЗ, тобто безпосередньої можливості використання здобутих знань у практичній діяльності. Виходячи з цих критеріїв, основними показниками якості освіти виступає, поряд з кількістю, сучасністю та змістом накопичених знань, конкурентоспроможність та затребуваність випускників ВНЗ на ринку праці, їх подальші досягнення у професійній сфері. Тобто якість отриманої освіти визначається не тільки кількістю, глибиною, універсальністю, сучасністю та ґрунтовністю знань, але й вмінням використовувати їх у професійній діяльності.

Сучасний ринок праці часто вимагає спеціалістів таких професій, які не готують у ВНЗ. Часом роботодавці ставлять перед працівниками завдання, які не передбачала їх професійна підготовка. Від того, наскільки вправно молодому спеціалісту вдається справитись з поставленими задачами, залежить його подальша кар'єра та рівень доходів. Тому якість освіти можливо розглядати на різних рівнях: *на державному та на рівні ВНЗ* (шляхом тестування та моніторингу) – як зміст, глибина, концептуальність, цілісність та змістовність отриманих студентами знань; *на рівні роботодавців* – як суб'єктивна оцінка професійної готовності спеціаліста та його потенційних можливостей; *на рівні самої особистості*, що отримала певний багаж знань, вмінь та навичок і постала перед реаліями сучасної професійної діяльності.

Інтернет за своєю значущістю не уступає найбільш суттєвим винаходам людства. Він дуже активно та міцно закріпився в сучасному житті і продовжує нарощувати темпи поширення та розвитку. На сьогодні через мережу Інтернет можливо здійснювати значну кількість різноманітних операцій не лише розважального, а й практичного характеру, наприклад, таких, як оплата різноманітних послуг, зокрема й комунальних, контролювання банківських рахунків, проведення конференцій, участь у біржових торгах, купівля широкого спектру товарів, контроль за працівниками підприємства, обмін інформацією між певним колом людей, обговорення умов договорів, ведення листування, рекламування та просування товарів і послуг. Спектр цих можливостей дуже широкий і збільшується щодня.

Сучасна студентська молодь активно використовує ресурси Інтернету, зокрема і для підготовки до занять. Проведено опитування серед студентів перших курсів з метою визначення ступеня використання Інтернету в підготовці до практичних та семінарських занять. Загалом в опитуванні взяли участь 196 осіб. Виявилось, що Інтернет тією чи іншою мірою використовують усі опитані студенти. На питання "Чи користувалися ви ресурсами Інтернету для підготовки до

шкільних занять?" 10% опитаних відповіли, що користувалися постійно, 60% – час від часу, 6% – іноді, коли була можливість чи нагальна потреба, і 24% – практично не користувалися. Результати опитування свідчать, що вступивши до ВНЗ, студент починає відчувати нагальну потребу в доступі до мережі Інтернет, яку він не відчував так сильно, будучи школярем, або не мав матеріальної можливості її реалізувати.

Інтернет вніс значні зміни в організацію загального суспільного простору. Стиль спілкування змінився у бік скорочення та лаконічності висловлювань – що відповідає швидким темпам сучасного життя. В соціальних мережах, форумах, електронній пошті, програмах для переговорів (Skype, ICQ) побутує особливий стиль мовлення, який характеризується специфічними термінами, скороченнями, "смайлами", перемежовується посиленнями, цитатами, вставками та іншими засобами передання інформації. Тим самим Інтернет впливає на формування особистості, яка активно використовує ці засоби. Крім семантичних одиниць "інтернет-мови", на особистість впливають ще й особливості доступу до інформації. Провідного значення набуває форма організації "інтернет-простору", який існує як постійне розгалуження. У ньому немає лінійності. Образно він виглядає як лабіринт віртуального тексту, що вимагає від людини вироблення нових засобів орієнтування.

Нові технології, які створюються людиною для полегшення життя, в результаті призводять до його ускладнення. Вони змушують вивчати нові способи маніпулювання, оволодіння технологією і відповідно зумовлюють ускладнення свідомості. Тому ставити питання про те, чи використовувати Інтернет у навчальному процесі, недоречно, так як заборонити його, відгородитись чи ігнорувати неможливо. Він став частиною реальності сьогодення, і завдання педагогів полягає в тому, щоб зрозуміти, яким чином його використовувати для оптимізації та підвищення рівня освіти.

Сучасний викладач, формуючи навчальний курс, змушений виходити з апріорного існування всесвітньої мережі Інтернет. Але він може обирати, якого масштабу і значення набуде Інтернет для даного конкретного курсу. Це залежить від таких факторів, як:

- *глибина освоєння самим викладачем мережі Інтернет.* Наскільки він вміє і хоче ним користуватися. Цей критерій варіюється від небажання та невміння використовувати пошукові системи до навичок самостійного створення сайтів та написання комп'ютерних програм;

- *специфіка курсу, що викладається.* Для гуманітарних дисциплін можливості використання Інтернету ширші, ніж для технічних або суто практичних прикладних дисциплін, де метою виступає формування певних практичних вмінь та навичок, хоча і в цьому контексті можливі різні варіанти;

• *можливості вільного доступу студентів до мережі Інтернет та їх навички його використання.* Це питання може мати як матеріальний характер (визначається фінансовою спроможністю студента та наявністю покриття Інтернету), так і когнітивний, (визначається ступенем спроможності конкретної людини оволодіти комп'ютером).

У процесі викладання дисципліни Інтернет може відігравати роль джерела інформації, засобу контролю, поля спілкування, способу організації самого процесу навчання. Часто використання Інтернету зустрічає внутрішній психологічний супротив викладачів, тому що вимагає перебудови вже розроблених, випробуваних та звичних форм організації вивчення матеріалу. У таких випадках виникає невідповідність сучасності, і студенти її відчують (за результатами зазначеного опитування 95 % студентів вважають обов'язковим для викладача використовувати можливості Інтернету в процесі вивчення дисципліни). З цього випливає, що якість навчального процесу залежить від доцільності та продуманості використання інтернет-технологій.

Останніми десятиліттями розроблено значну кількість методів самостійного навчання, особливо популярними серед них були методики та програми вивчення іноземних мов, але, незважаючи на широку доступність та поширення таких курсів, найбільш ефективним лишається оволодіння мовою під керівництвом репетитора або в малій групі, де відбувається безпосереднє спілкування, або, як варіант, спілкування з носіями мови. Це виправдано тим фактом, що людина лишається соціальною істотою, і міжособистісна взаємодія є найбільш дієвим способом передання знань. Тому можна стверджувати: якими б ефективними не були засоби навчання у віртуальному просторі, без суб'єкт-суб'єктної взаємодії (а вона у повному значенні реалізується лише поза мережею) ефективне навчання неможливе. Інтернет дає змогу безпосередньо спілкуватися з людиною завдяки використанню веб-камер, але застосовуючи цей пристрій, ми отримуємо інформацію лише через два канали сприйняття: зоровий та слуховий, інші ж, які є також важливими та інформативними, не беруть участі у процесі.

Для навчального процесу Інтернет відкриває широкі можливості оптимізації та підвищення ефективності, тим самим впливаючи на якість освіти як результат цієї діяльності. Види робіт можуть вирізнятися за показниками, що не применшує ступеня участі викладача у навчальному процесі.

По-перше, пошук відповіді на питання, що розглядаються на семінарських заняттях. Цей пункт вимагає обережності, контролю та систематичного підходу. Готуючись до заняття, студент може піти шляхом найменшого використання енергетичних затрат, тобто "скачати" готову відповідь, розділ підручника або реферат та, особливо не замислюючись, прочитати його в аудиторії. Такий підхід не дає жодних результатів, ні для самого доповідача, ні для інших студентів. Тому викладач, коли ставить завдання самостійно підготувати питання

до семінарського заняття, реферативні повідомлення або доповіді, повинен формулювати питання таким чином, щоб підготовка вимагала не тільки пошукової активності, але й аналізу та структурування отриманої в процесі пошуку інформації. Студент, впорядковуючи, виділяючи головне та відкидаючи другорядне, навчається самостійно мислити, бачити проблему загалом, оволодіває знаннями не як пасивним багажем, а як активним та осмисленим набором певних уявлень.

Такий тип підготовки, звісно, вимагає від студента більше часу і значних енергетичних витрат, а від викладача – чітко формулювати критерії підготовки та виробити систему оцінювання. Важливо привчати студентів у своїх роботах посылатися на авторів, правильно складати бібліографічний опис, вимагати використовувати кілька джерел для підготовки. Інтернет наповнений даними, але серед них зустрічаються публікації низької якості: написані без дотримання стилю, зазначення автора, дати публікації, посилань на джерела, які цитуються чи наводяться в тексті, або ж такі, що бездоказово стверджують сумнівні речі. Часом статті є результатом багаторазового копіювання з одного сайту на інший. Тому вимога використовувати посилання на авторів у доповідях, реферативних повідомленнях та виступах сприяє більш критичному відбору інформації, формуванню поваги до чужої інтелектуальної власності та виробленню критичного наукового підходу.

По-друге, використання Інтернету як засобу контролю знань дає можливість викладачу економити аудиторний час, відведений на вивчення дисципліни. Контроль може здійснюватись у формі тестування, коли студент відповідає на питання тесту on-line. Недолік цієї форми в тому, що студент легко може списати в товариша, тобто не витратить потрібних для розв'язання тесту зусиль, і відповідно не відбудеться засвоєння матеріалу.

Також контроль може відбуватися у формі здачі письмових творчих робіт, які студенти пересилають електронною поштою чи вивішують на спеціально створеному форумі з дисципліни, що вивчається, де безпосередньо може відбуватися їх обговорення групою. Така форма стимулює активність студентів, привчає до відповідальності за написаний матеріал, стимулює дискусію і формування власної думки учасників обговорення та економить аудиторний час.

По-третє, використання Інтернету як способу оперативного обміну навчальною інформацією передбачає створення системи зберігання інформації, що може реалізовуватись через спеціально створені сайти чи розділи сайтів, файлові обмінники, віртуальні диски, електронну пошту, Skype, ICQ, соціальні мережі тощо. Головне, щоб система обміну була доступною та зрозумілою для викладача і студентів, не вимагала складних дій з введенням шестизначних кодів, перегляданням рекламних роликів, реєстрації на різних сторінках та ін. Інформацією для обміну можуть виступати підручники та статті з

дисципліни, що вивчається, тексти лекцій та презентації до них, завдання, методичні матеріали, навчальне відео, зразки студентських робіт тощо.

По-четверте, використання мережі Інтернет з метою спілкування, обговорення проблемних питань та консультування студентів. При грамотному, зваженому підході Інтернет дає для цього дуже широкі можливості. Головне, щоб спілкування в мережі не стало сурогатним заміником "живої" дискусії.

Усі зазначені види робіт дають навчальний ефект лише за умови використання їх як додаткових засобів навчання. Важливо, щоб вони не стали заміником спілкування між викладачем та студентом.

Висновки. З виникненням Інтернету змінилась сама форма організації соціального простору. На сучасному етапі розвитку технологій вже недоцільно розмірковувати про використання чи не використання Інтернету в навчальному процесі, а можливе лише вивчення специфіки та можливостей всевітньої мережі. Зважаючи на це, проблема якості навчального процесу постає досить гостро і вимагає цілеспрямованої розробки технологій педагогічної роботи з використанням інтернет-ресурсів. Такий підхід дозволяє не лише не втрачати показники якості знань студентів, але й підвищувати їх у процесі навчання. У сучасному педагогічному процесі Інтернет повинен не зайняти місце викладача, а стати інструментом планомірного, свідомого та ґрунтовного навчання, тому що якість освіти визначається не лише кількістю здобутих знань, але й виробленням специфічних вмінь та навичок, що стають важливою передумовою успішності майбутньої професійної діяльності, і провідне місце серед них посідає вільне користування Інтернетом.

Таким чином, у результаті аналізу специфіки впливу мережі Інтернет на якість вищої освіти в Україні визначено можливі засоби запобігання негативним наслідкам його широкого використання в навчальному процесі. Перспектива подальшого дослідження полягає у вивченні змін, які відбуваються на особистісному рівні у користувачів Інтернету, та розробленні психологічних методів допомоги особистості, що має інтернет-залежність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Дистанционные образовательные технологии (проектирование и реализация учебных курсов)* / М. Б. Лебедева, С. В. Агапонов, М. А. Горюнова и др. — СПб. : БХВ-Петербург, 2010. — 336 с.
2. *Андреев А. А.* Обучение через Интернет: состояние и проблемы / А. А. Андреев // Высшее образование в России. — 2009. — № 12. — Режим доступа : <http://www.vovr.ru/arhiv2009.html>.
3. *Интернет-обучение: технологии педагогического дизайна* / М. В. Моисеева, Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. И. Нежурина. — Режим доступа : <http://iatp.projectharmony.ru/publications/Internet-2004.pdf>.

4. Кісіль М. В. Вплив глобалізації на формування державних механізмів забезпечення якості вищої освіти в Україні / М. В. Кісіль, Н. В. Опар // Координати управління : зб. праць / за ред. Д. І. Дзвінчука. — Вип. 1. — Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. — С. 158 — 166.
5. Кущенко О. С. Формування культури Інтернет-комунікації майбутніх учителів засобами інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 –загальна педагогіка; історія педагогіки / О. С. Кущенко. — Запоріжжя, 2008. — 20 с.
6. Онкович Г. В. Медіаосвіта як інтелектуально-комунікативна мережа / Г. В. Онкович // Вища освіта України. — 2008. — № 3. — С. 130–137.
7. Пиголенко І. В. Інтернет-технології як засіб формування ціннісних орієнтацій студентства на шляху до інформаційного суспільства (на прикладі НТУУ "КПІ") : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : спец. 09.00.10 "Філософія освіти" / І. В. Пиголенко. — К., 2007. — 20 с.
8. Байбикова Т. Н. Использование новых информационных технологий для развития творческого мышления как способ повышения качества обучения / Т. Н. Байбикова // Качество. Инновации. Образование. — 2008. — № 4. — С. 21–24.
9. Бобух Л. В. Информация как продукт и критерий качества образования / Л. В. Бобух, Т. Н. Сиволап, К. А. Бобух // Качество. Инновации. Образование. — 2008. — № 7. — С. 36–39.
10. Ермак С. Использование информационных технологий как путь к повышению качества образования / С. Ермак // Ректор вуза. — 2008. — № 10. — С. 58–62.
11. Беспалько В. П. Качество образовательного процесса / В. П. Беспалько // Школьные технологии. — 2007. — № 3. — С. 164–177.
12. Васильева Е. Удовлетворенность студентов качеством образовательного процесса как критерий социальной эффективности функционирования вуза / Е. Васильева // Вестник высшей школы. — 2007. — № 11. — С. 9–14.
13. Гусев Ю. В. Обеспечение качества высшего образования: концептуальная и системная проблема / Ю. В. Гусев, А. И. Кричевский, В. А. Грановский, А. И. Скалон, Г. Ю. Пашковский // Качество. Инновации. Образование. — 2007. — № 3. — С. 9–20.
14. Коновалов Л. Качество образования и информационное обеспечение / Л. Коновалов // Ученый Совет. — 2009. — № 2. — С. 60–62.
15. Громова Л. Качество образования в контексте программы ЮНЕСКО "Образование для всех": Российское видение / Л. Громова, С. Трапицин, В. Тимченко. — СПб. : РГПУ им. А. И. Герцена, 2006. — 72 с.
16. Кобли Д. Определение понятия качества в образовании / Д. Кобли, М. Уитт и др. / Доклад ЮНИСЕФ. — Нью-Йорк, 2000. — 125 с.
17. Чемерис О. А. Якість освіти як загальна тенденція європейської інтеграції / О. А. Чемерис. — Режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/view/7711/97>.
18. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України // Законодавчі акти України з питань освіти : збірник. — К. : Парламент, 2004. — 49 с.
19. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр. — Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>.

Стаття надійшла до редакції 08.02.2013.

Skulovatova O. Internet resources as a psychological factor affecting the quality of education.

Background. Modern teachers constantly face the problem of the impact of the global information network during seminars and workshops. Traditional forms of training are often ineffective. Teaching science and practice, in turn, do not stand still, seeking ways to improve the quality of education in general and teaching process in particular. In this context, consideration of the prospects, opportunities and changes that Internet brings into contemporary high school is one of the urgent tasks of pedagogy and psychology.

Analysis of recent sources and publications. The problem of the role and importance of the Internet in the educational activity appeared along with the global spread of modern computer technology to Ukraine, so it is about nine or ten years. The last five years account to its active research in the teaching science, but many aspects remain poorly understood. In turn, the introduction of innovative methods of education is of general interest of practitioners of different areas. Methodological development and research in this area have received considerable spread.

The purpose of the article is analysis of the Internet impact on the quality of higher education in Ukraine and identifying possible means to prevent negative impact of its widespread implementation in the classroom.

Results. The paper states that the emergence of the Internet has changed the very form of social space. At the present stage of technology development is inappropriate to talk about the use or non-use of the Internet in the classroom. Logic is a study of specific and opportunity of the web. Given this, the problem of a learning process arises rather sharp and requires focused technology development of pedagogical work using Internet resources. This approach allows not only not to lose the quality of student learning, but also to raise it in the learning process. In today's pedagogical process Internet should not substitute the teacher, but become an instrument of planned, deliberate and thorough training, because the quality of education is determined not only by the number of acquired knowledge, but also the development of specific skills that are an important prerequisite for future careers and leading among these is the free use of Internet resources.

Conclusions. Thus, the analysis of the specific impact of the Internet on the quality of higher education in Ukraine has defined possible means to prevent the negative consequences of its widespread use in the classroom.

Keywords: education quality, Internet, educational technologies, social space.

REFERENCES

1. *Distancionnye obrazovatel'nye tehnologii (proektirovanie i realizacija uchebnyh kursov)* / M. B. Lebedeva, S. V. Agaponov, M. A. Gorjunova i dr. — SPb. : BHV-Peterburg, 2010. — 336 s.
2. *Andreev A. A. Obuchenie cherez Internet: sostojanie i problemy* / A. A. Andreev // *Vysshee obrazovanie v Rossii*. — 2009. — № 12. — Rezhim dostupu : <http://www.vovr.ru/arhiv2009.html>.
3. *Internet-obuchenie: tehnologii pedagogicheskogo dizajna* / M. V. Moiseeva, E. S. Polat, M. Ju. Buharkina, M. I. Nezhurina. — Rezhim dostupu : <http://iatp.projectharmony.ru/publications/Internet-2004.pdf>.
4. *Kisil' M. V. Vplyv globalizacii' na formuvannja derzhavnyh mehanizmiv zabezpechennja jakosti vyshhoi' osvity v Ukrai'ni* / M. V. Kisil', N. V. Opar // *Koordynaty upravlinnja : zb. prac' / za red. D. I. Dzvinchuka*. — Vyp. 1. — Ivano-Frankivs'k : Misto NV, 2012. — S. 158 — 166.
5. *Kushhenko O. S. Formuvannja kul'tury Internet-komunikacii' majbutnih uchyteliv zasobamy informacijno-komunikacijnyh tehnologij : avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja kand. ped. nauk : spec. 13.00.04 — zagal'na pedagogika; istorija pedagogiky* / O. S. Kushhenko. — Zaporizhzhja, 2008. — 20 s.
6. *Onkovych G. V. Mediaosvita jak intelektual'no-komunikatyvna merezha* / G. V. Onkovych // *Vyshha osvita Ukrai'ny*. — 2008. — № 3. — S. 130–137.

7. Pygolenko I. V. Internet-tehnologii' jak zasib formuvannja cinnisnyh orijentacij studentstva na shljahu do informacijnogo suspil'stva (na prykladi NTUU "KPI") : avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja kand. filos. nauk : spec. 09.00.10 "Filosofija osvity" / I. V. Pygolenko. — K., 2007. — 20 s.
8. Bajbikova T. N. Ispol'zovanie novyh informacionnyh tehnologij dlja razvitija tvorcheskogo myshlenija kak sposob povyshenija kachestva obuchenija / T. N. Bajbikova // Kachestvo. Innovacii. Obrazovanie. — 2008. — № 4. — S. 21–24.
9. Bobuh L. V. Informacija kak produkt i kriterij kachestva obrazovanija / L. V. Bobuh, T. N. Sivolap, K. A. Bobuh // Kachestvo. Innovacii. Obrazovanie. — 2008. — № 7. — S. 36–39.
10. Ermak S. Ispol'zovanie informacionnyh tehnologij kak put' k povysheniju kachestva obrazovanija / S. Ermak // Rektor vuza. — 2008. — № 10. — S. 58–62.
11. Bespal'ko V. P. Kachestvo obrazovatel'nogo processa / V. P. Bespal'ko // Shkol'nye tehnologii. — 2007. — № 3. — S. 164–177.
12. Vasil'eva E. Udovletvorennost' studentov kachestvom obrazovatel'nogo processa kak kriterij social'noj jeffektivnosti funkcionirovanija vuza / E. Vasil'eva // Vestnik vysshej shkoly. — 2007. — № 11. — S. 9–14.
13. Gusev Ju. V. Obespechenie kachestva vysshego obrazovanija: konceptual'naja i sistemnaja problema / Ju. V. Gusev, A. I. Krichevskij, V. A. Granovskij, A. I. Skalon, G. Ju. Pashkovskij // Kachestvo. Innovacii. Obrazovanie. — 2007. — № 3. — S. 9–20.
14. Konovalov L. Kachestvo obrazovanija i informacionnoe obespechenie / L. Konovalov // Uchenyj Sovet. — 2009. — № 2. — S. 60–62.
15. Gromova L. Kachestvo obrazovanija v kontekste programmy JuNESKO "Obrazovanie dlja vseh": Rossijskoe videnie / L. Gromova, S. Trapicin, V. Timchenko. — SPb. : RGPU im. A. I. Gercena, 2006. — 72 s.
16. Kobli D. Opredelenie ponjatija kachestva v obrazovanii / D. Kobli, M. Uitt i dr. / Doklad JuNISEF. — N'ju-Jork, 2000. — 125 s.
17. Chemerys O. A. Jakist' osvity jak zagal'na tendencija jevropejs'koi' integracii' / O. A. Chemerys. — Rezhym dostupu : <http://studentam.net.ua/content/view/7711/97>.
18. Pro Nacional'nu doktrynu rozvytku osvity : Ukaz Prezydenta Ukrai'ny // Zakonodavchi akty Ukrai'ny z pytan' osvity : zbirnyk. — K. : Parlament, 2004. — 49 s.
19. Nacional'na strategija rozvytku osvity v Ukrai'ni na 2012–2021 rr. — Rezhym dostupu : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>.